

Foto: Område med landskapsbildsskydd på Mörkö/Länsstyrelsen Stockholm.

Faktablad 2017:12

Länsstyrelsen
Stockholm

Tillstånd och dispenser vid landskapsbildsskydd och strandskydd

Inom områden som omfattas av landskapsbildsskydd och strandskydd krävs tillstånd och dispens från Länsstyrelsen för att få utföra vissa åtgärder.

Skydd av stora områden

Landskapsbildsskydd är ett skydd som införts med stöd av 19 § naturvårdslagen i dess lydelse före den 1 januari 1975. Syftet med skyddet är att skydda stora områden från större påverkan eller förändring.

I Stockholms län finns cirka 45 områden som är belagda med landskapsbildsskydd. För varje område finns särskilda föreskrifter som framför allt avser att skydda de visuella upplevelsevärdena i landskapet.

Det krävs tillstånd för vissa åtgärder

Generellt sett omfattas åtgärder som i väsentlig mån kan skada upplevelsen och förståelsen av landskapet. Några exempel på sådana åtgärder som kräver tillstånd enligt landskapsbildsskyddet är:

- nybyggnation
- anläggande av väg
- dragning av luftledning
- trädfällning
- schaktning och fyllning

Även åtgärder som inte är bygglovspliktiga, till exempel uppförande av en friggebod, kan omfattas av tillståndsplikten.

Ibland krävs även dispens

Inom strandskyddat område kan det utöver tillstånd enligt landskapsbildsskyddet även krävas dispens från strandskyddsbestämmelserna. Inom landskapsbildsskyddat område är det Länsstyrelsen, inte kommunen, som prövar ansökan om dispens enligt strandskyddsbestämmelserna.

Observera att eventuella kommunala undantag från strandskyddet, exempelvis uppförande av en komplementbyggnad inom 25 meter från huvudbyggnaden, gäller inte vid Länsstyrelsens prövning.

Strandskydd – vad gäller?

Det generella strandskyddet finns kring hav, sjöar och vattendrag och omfattar land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Inom vissa områden kan strandskyddet vara utvidgat upp till 300 meter. Syftet med strandskyddet är att trygga allmänhetens tillgång till strandnära områden samt att bevara goda livsmiljöer för växt- och djurarter på land och i vatten.

Vilka åtgärder kräver dispens?

Inom strandskyddat område är det utan dispens alltid förbjudet att uppföra ny byggnad, även exempelvis en friggebod som inte kräver bygglov. För att ersätta en byggnad med en ny krävs alltid dispens.

Några andra åtgärder som kan kräva dispens är:

- tillbyggnad till befintlig byggnad
- uppförande av trädäck och staket
- anläggande av gräsmatta och väg
- uppförande av brygga

Även åtgärder som väsentligen kan förändra livsvillkoren för djur- och växtarter kan kräva dispens. Några exempel är:

- trädfällning
- utfyllnad
- schaktning
- muddring (grävning i vattenområde)

Observera!

Eventuella kommunala undantag från strandskyddet, exempelvis uppförande av en komplementbyggnad inom 25 meter från huvudbyggnaden, gäller inte vid Länsstyrelsens prövning.

Hur söker jag tillstånd och dispens?

Inom landskapsbildsskyddade områden som omfattas av strandskydd är det Länsstyrelsen som prövar åtgärder.

Information om hur du söker dispens från strandskyddsbestämmelserna samt tillstånd från landskapsbildsskyddet, finns på Länsstyrelsen Stockholms webbplats.

Andra bestämmelser som kan beröras

En åtgärd kan även beröras av andra lagstiftningar än de som nämnts ovan. Till exempel plan- och bygglagen men även andra kapitel i miljöbalken.

Den som vill utföra en åtgärd är enligt lag skyldig att känna till vilka bestämmelser som gäller och säkerställa att alla nödvändiga tillstånd och dispenser samt lov införskaffas. Exempelvis ska arbeten i vatten, så kallad vattenverksamhet, anmälas till Länsstyrelsen.

För åtgärder som ska utföras på annans mark krävs alltid markägarens tillstånd.

Lagrum

- 19 § naturvårdslagen i dess lydelse före 1 januari 1975. Även om begreppet landskapsbildsskyddet inte finns i den nu gällande miljöbalken, gäller bestämmelserna fortfarande i berörda områden så länge Länsstyrelsen inte beslutar något annat.
- 9 § i Lag (1998:811) om införande av miljöbalken.
- Strandskyddet regleras i 7 kap. 13–18 §§ miljöbalken (1998:808).

Kontakt

Enheten för naturvård
Tfn: 010-223 10 00
ISBN: 978-91-7281-764-7

Läs mer på vår webbplats
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Adress

Länsstyrelsen i Stockholms län
Regeringsgatan 66
Box 22 067
104 22 Stockholm